ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ КИЛУВ КАРОРИ

Самарқанд шахри

2024 йил 23 февраль

Самарқанд шаҳар иқтисодий суди судья У.С.Ҳомидов раислигида, судья ёрдамчиси Б.Йўлдашеванинг котиблигида, даъвогар «Жомбой дон маҳсулотлари» АЖ манфаатида Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Самарқанд вилоят ҳудудий бошқармасининг жавобгар «Орифжон Мустафакулов чорваси» фермер ҳўжалигидан 62 958 848 сўм асосий қарз ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича қўзғатилган 4-1404-2401/5-сонли иқтисодий ишни тарафлар иштирокисиз, суд биносида, очиқ суд мажлисида қўриб чиқиб, қуйидагиларни

АНИКЛАДИ:

«Жомбой дон махсулотлари» АЖ манфаатида Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Самарқанд вилоят худудий бошқармаси (бундан буён матнда даъвогар деб юритилади) «Орифжон Мустафакулов чорваси» фермер хўжалигидан (бундан буён матнда жавобгар деб юритилади) 62 958 848 сўм асосий қарз ундириб беришни сўраган.

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Самарқанд вилояти худудий бошқармаси суд мажлисига келмади. Даъво аризасида ишни Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси вакиллари иштирокисиз куришни сураган.

Суд мажлисида даъвогар ва жавобгар тегишли тартибда судга чақиртирилишига қарамасдан иштирок этмади. Суд Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг (бундан буён матнда ИПК деб юритилади) 128, 170-моддаларига асосан ишни уларнинг вакили иштирокисиз кўриш мумкин деб хисоблайди.

Суд, иш хужжатларини атрофлича ўрганиб чиқиб, ишдаги хужжатларга хукукий бахо бериб, куйидаги асосларга кўра даъвогарнинг даъво талабини қаноатлантиришни лозим топди.

Иш хужжатларидан кўринишича, «Жомбой дон махсулотлари» АЖ ва «Орифжон Мустафакулов чорваси» фермер хўжалиги ўртасида 2022 йил 14 ноябрда 4-сонли шартномаси тузилган.

Шартномага кўра даъвогар томонидан жавобгарга махсулотлар етказиб берилган. Жавобгар томонидан қабул қилиб олинган.

Бироқ, жавобгар томонидан шартномавий мажбурият лозим даражада бажарилмаган. Жавобгар томонидан 62 958 848 сўмлик қарздорлик тўлаб берилмаган. Даъвогар томонидан жавобгарга талабнома юборилган, бироқ жавобгар томонидан талабнома эътиборсиз қолдирилган. Шу сабабли мазкур низо келиб чиққан.

Ўзбекистон Республикасининг Фукаролик кодекси (бундан буён матнда ФК деб юритилади) 234-моддасига асосан мажбуриятлар шартномадан, зиён етказиш натижасида ҳамда ушбу Кодексда кўрсатилган бошқа асослардан келиб чиқади.

"Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятининг шартномавий хукукий базаси тўгрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 7-моддасига мувофик, тарафлар ўртасида тузилган хўжалик шартномалари бўйича зиммаларига олинган мажбуриятларни ўз вактида ва тегишли тартибда бажаришлари шарт.

ФК 236-моддасига кўра, мажбуриятлар мажбурият шартларига ва конунчилик талабларига мувофик, бундай шартлар ва талаблар бўлмаганида эса — иш муомаласи одатларига ёки одатда кўйиладиган бошка талабларга мувофик лозим даражада бажарилиши керак.

ФК 437-моддасига кўра, махсулот етказиб бериш шартномасига мувофик тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган махсулот етказиб берувчи — сотувчи шартлашилган муддатда ёки муддатларда ўзи ишлаб чиқарадиган ёхуд сотиб оладиган товарларни сотиб олувчига тадбиркорлик фаолиятида фойдаланиш учун ёки шахсий, оилавий мақсадларда, рўзгорда ва шунга ўхшаш бошқа мақсадларда фойдаланиш билан боғлиқ бўлмаган бошқа мақсадларда фойдаланиш учун топшириш, сотиб олувчи эса товарларни қабул қилиш ва уларнинг ҳақини тўлаш мажбуриятини олади.

ИПК 68-моддасига асосан ишда иштирок этувчи ҳар бир шахс ўз талаблари ва эътирозларига асос қилиб келтираётган ҳолатларни исботлаши керак.

Даъвогар ва жавобгар ўртасида тасдикланган хисобварак-фактурага асосан расмийлаштирилган ишончномасига оркали махсулотлари тўлик кабул килиб олинган.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, даъвогардан жавобгарнинг асосий қарздорлик мавжудлиги иш ҳужжатларида мавжуд шартнома, талабнома, тасдиқланган ҳисобварақ-фактуралар, таққослаш далолатномалари билан ўз исботини топди.

Шу сабабли, суд жавобгардан даъвогар фойдасига 62 958 848 сўм асосий қарз ундиришни лозим топди.

ИПК 118-моддасига асосан суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари микдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

Суд юқоридагиларни инобатга олган холда, даъво талабини қаноатлантиришни, суд харажатларини жавобгар зиммасига юклашни лозим топли

Бинобарин, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 68, 118, 128, 170, 176-179, 180-моддаларини қўллаб, суд

КАРОР КИЛАДИ:

Даъво талаби қаноатлантирилсин.

- «Орифжон Мустафакулов чорваси» фермер хўжалиги хисобидан:
- «Жомбой дон махсулотлари» АЖ фойдасига 62 958 848 сўм асосий қарз олдиндан тўланган 34 000 сўм почта харажати;
 - республика бюджетига 1 259 176,96 сўм давлат божи ундирилсин.

Хал қилув қарори қонуний кучга киргач ижро варақаси берилсин.

Хал қилув қароридан норози бўлган тарафлар бир ой муддат ичида шу суд орқали Самарқанд вилоят судининг апелляция инстанциясига шикоят бериши (протест келтириши) мумкин.

Судья

У.С.Хомидов